

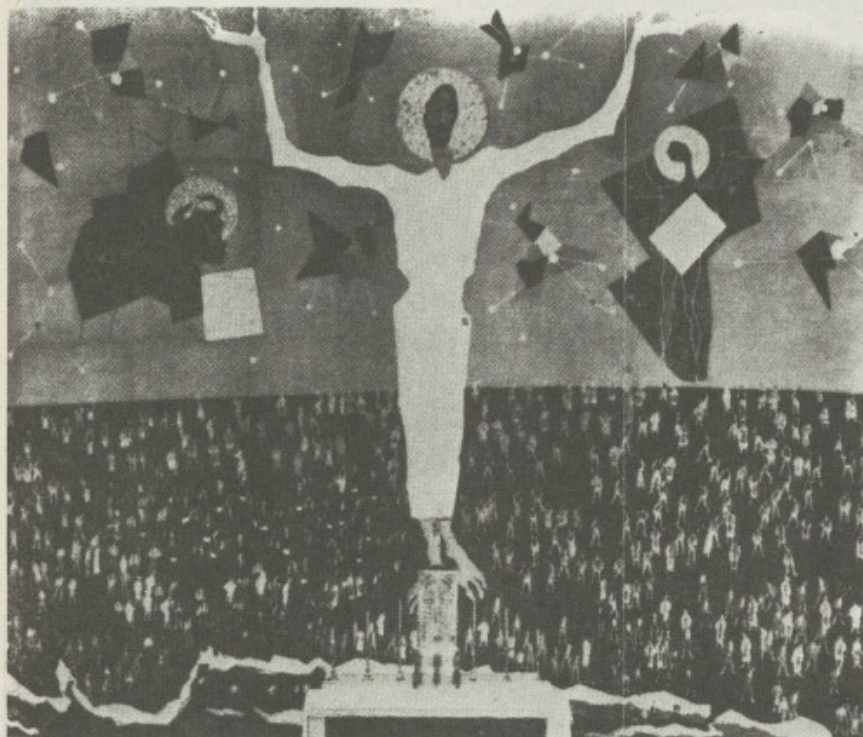
ŽIVA ZAJEDNICA

Travanj/April 1980.

broj 4

»LEBENDIGE GEMEINDE«
MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGSORT FRANKFURT AM MAIN
CIJENA/PREIS 1,-DM
LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

USKRS – BLAGDAN ŽIVOTA

KRIST KRALJ, freska I. Dulčića u crkvi Gospe od zdravlja u Splitu

Tijekom jedne godine slavi Crkva sa svojim vjernicima mnoge i različite blagdane. Svi su ti blagdani važni, ali neki su važniji od drugih. Na nebu crkvene godine samo je jedno sunce – blagdan Uskrsa. Svi su blagdani prihvaćeni od Božjega naroda, ali svi nisu jednako prihvaćeni. To prihvaćanje je često vezano uz mentalitet i karakterne osobitosti pojedinih naroda. Tako je na pr., kod mnogih naroda blagdan rođenja Isusova ne samo prihvaćen, nego i posvojen. U slavljenje tog blagdana zgodno je utkana duša, šarolikost i toplina obiteljske stvarnosti, te razni običaji. Blagdani Majke Božje također su postali blagdani naroda Božjega. Vjerna duša našla je načina da materinst-

vu Marijinu doda i crte življenoga i štovanog materinstva. I Kristova patnja nailazi na konkretno razumijevanje kršćanskoga puka koji, stoljećima izložen trpljenju i umiranju, lako shvaća i prihvaća stradanje Nevinoga suosjećajući s njim. S blagdanom Uskrsa, iako se zna da je to najveći blagdan, vjerničko doživljavanje ne ide pod ruku.

A jest blagdan Uskrsa najveći blagdan! S Uskrsom je nastupila potpuno nova era u odnosima stvarnosti u svijetu. Uskrs je dokazao da sva trpljenja imaju svoje značenje, da iza tragedija Velikog petka svijetli zora života, da život, a ne smrt i umiranje, ima posljednju riječ u ljudskom životu. Nikada tako nešto revolucionarno i novo nije se zbilo, niti će

se zbiti, u povijesti ljudi. Nu, s tom se istinom kršćanin, jer za nju nema kategorija ni paralela u svakodnevnom životu, teško poistovjećuje. Uskrs je nekako preintelektualan i preteološki za većinu vjernika. A to ne bi moralo biti.

Na istini Kristova uskrsnuća počiva sve kršćansko vjerovanje i moljenje. Sva naša religioznost i pobožnost, od prvih sklapanja ruku na molitvu do naše vjerničke zrelosti, počiva, makar mi toga i ne bili svjesni, na činjenici Isusova uskrsnuća. Na toj istini počiva i iz nje crpi snagu naše kršćansko vladanje i življenje. Naša dobra djela su plod Isusova uskrsnuća. Snaga Kristove smrti i uskrsnuća čini da možemo izdržati u patnjama, da možemo stajati nauzgor i kad se sve lomi, da možemo prihvatiti i vlastitu smrt. Samo snagom Isusova uskrsnuća živi se sadržajni kršćanski život i svako nastojanje oko takvog života dolazi iz uskrslog Kristova vrela.

Trebalo bi o tome razmišljati, trebalo bi uskrslog Krista prepoznati u sebi i oko sebe, trebalo bi ga spoznati. Kad se on spozna, onda je sve drugo u uspoređenju s tom spoznajom nevažno, uči Pavao. Euharistija, „lomljenje kruha“, omogućuje nam da do te životne spoznaje najlakše dođemo. Slavljenje euharistije je slavljenje uskrsloga Krista, a blagovanje euharistijskog kruha je hranjenje besmrtnošću, životom.

● Iz hrvatske kulturne baštine	str. 3
● Proslava Majčina dana	str. 4 – 5
● O, budi svoj!	str. 5
● Naši „olimpijci“ kod Pape	str. 6
● Tragovima Biblije i Isusovim stopama	str. 9 – 11
● Braćanin traži djevojku	str. 12
● Raspored važnijih hodočašća	str. 16

Uskrsna poruka pape Ivana Pavla II

„Smrt Boga povlači za sobom i smrt čovjeka”

Papa je u svojoj uskrsnoj poruci molio ljude da pri izgradnji modernoga svijeta ne odbace Krista. „Što gradite? Svijet mira ili rata? Svijet reda ili terora?”, pitao je papa, zabrinut za budućnost čovječanstva. Onima koji nastoje prognati Boga iz svijeta rekao je: „Znajte i shvatite da, smrt Boga u fatalnoj logici nosi sa sobom i, smrt čovjeka”. Papa je podsjetio da je Krist uskrsnuo, „da bi čovjek našao stvarni smisao svoje egzistencije i da bi živio u Bogu”. Stoga je upozorio ljude: „Ne odbacujte Krista vi koji gradite današnji i sutrašnji svijet: svijet privrede i politike, svijet znanosti i informacije. Nitko ne smije odbiti Krista, jer je svatko odgovoran za svoju sudbinu i svatko izgrađuje ili uništava svoju egzistenciju”.

Ivan Pavao II završio je svoju uskrsnu poruku željom da se svi kršćani ujedinje: „Neka uskrsli Krist probudi još jaču čežnju za onim jedinstvom za koje je sâm uoči svoje muke molio. Ne prestanimo zajedno s njim za to moliti, stavimo svoju nadu u snagu križa i uskrsnuća. Ova je snaga jača nego slabost ljudske podijeljenosti”.

Prije nego je podijelio blagoslov „gradu i svijetu” (urbi et orbi) papa je na 32 jezika (i na hrvatskom) zaželio svojim slušateljima, a bilo ih je na trgu sv. Petra oko 300 tisuća, sretan Uskrs.

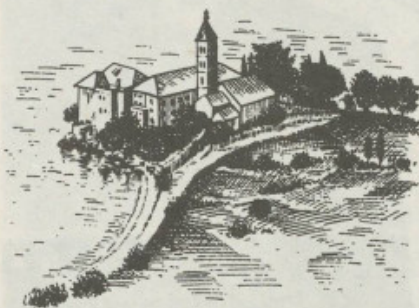
U „malom mistu”:

Od Cvjetnice do Uskrsa

U mom kraju ni ove godine nisu izostale ožujске bure, pa je raslinstvo u zakašnjenju. Tek što je po zaklonicama propupao kozlac i procvjetala tamnoplava ljubičica, koja nikada ne izostane za Cvjetnicu, kad ju možemo u umivaonicima i njezinom mirisavom vodom umivamo obraz i ruke prije nego pođemo na veliku Misu koja traje i po dva sata. Tako hoće stari običaj. Najprije djeca, u misnim haljinicama, obilaze od jednih do drugih crkvenih vrata pjevajući: „Slava, čast i hvala ti, Spasitelju, Kralju Kriste, kom hozana klicahu mala usta djece čiste...” A puk ponavlja. I tako više puta, dok se konačno ne otvore velika vrata i čitava povorka uđe u

prostranu crkvenu lađu, slično kao što je Isus na magarcu ušao u Jeruzalem, a mnoštvo klicalo: „Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje. Hozana na nebu.”

Čitanje Muke po Mateju ispunjava najveći dio obreda na Cvjetnicu, ali to je u stvari velika svečana predstava. Uloge su podijeljene između svećenika, zbora pjevača i puka. Svjetina koja je na Cvjetnicu pjevala „Hozana”, na Veliki petak će bjesomučno vikati: „Neka se razapne, neka se razapne! Krv njegova neka padne na nas i na našu djecu!” U međuvremenu će prvi apostol zaniyekati Učitelja: „Ne poznajem toga čovjeka!” Uto će pijetao tripot zapjevati, a Petar gorko zaplakati. Svake godine ista se povijest ponavlja, u crkvi i izvan crkve.

U mom kraju preko Velikoga tjedna narod poštuje post i nemrs. Među omiljene obroke spadaju žutenica i divlja mrkva, koje se naparaju i načupaju po jedva zazelenjelim livadama. Djeca zarezuju u koso drienovo pruče guleći trake kore tako, da se bijele, kose pruže šaraju sa smeđkastima. Takav štap zovu „barabanom”. Njim na Veliku srijedu, četvrtak i petak šibaju nemilice po crkvenom podu, valjda na spomen razbojnika Barabe kojeg je Pilat oslobodio na zahtjev svjetine, a Isusa razapeo. U te dane zvona ne zvone, svezana su. Po crkvama čegrtaju čegrtaljke. Po jednom prastarom spjevu na Veliki četvrtak uvečer pjeva se Plač u osmercu: „Vrime došlo jur buđući, da Sin Božji hotijući, ponajprije s učenicim, svojim virnim slidbenicim; za priliku njima dati, hoti noge svim oprati; potom skupa večeraše i jaganjca blagovaše...” A na koncu dugačkoga Plača samotni pjevač pogovara: „Jes’li puče razumio, kakav plač je ovde bio?”, dok, visoko nad crkvom, pun mjesec nebom plovi, svakog Velikog četvrtka, svake Božje godine, već dvije tisuće godina.

Na Veliki petak ne služi se Misa zbog krvne žrtve koja se zbila na taj dan prije dva milenija. Ali, za uzvrat, ujutro se vrše drugi obredi, sve u crnu, a predvečer, nakon „barabana”, u pokretu je velika procesija uz tužne pjesme i napjeve: „Prosti, moj Bože...”, sve dok se narod opet ne slegne u crkvu, gdje počinju psalmi i zazivanja između zbora i: „I-i-i-spo-o-vidite se, Bogu, Svevišnjemu – jer je priveliko milo-o-o-srđe njeeeegovooo...” Vani je vrijeme mlako, puše jugo i nanosi guste mlazove kiše. Po kućama se kuhaju blitva, krumpiri i neizbježni bakalar. Pije se crno vino, više nego obično, jer da se ono na taj dan smjesta u krv pretvara. Očekuje se Uskrs.

U stara vremena uskrsna Slava je odjekivala na Bijelu subotu ujutro kad bi se odvezala zvona i zaglušnom zvonjavom navijestila Uskrs. Sada se to slavi na uskrsnu nedjelju, s manje zvonjave i potišje. Vremena se mijenjaju, običaji također, ali Uskrs ostaje Uskrs, najveći blagdan kršćanstva. Crkvom odjekuje pobjedonosna: „Kraljice neba, raduj se, jer uskrsnu kako je rekao, aleluja!” U mom malom mjestu na Uskrs bi pjesnik obilazio od kuće do kuće i u narodnom desetercu kućnoj čeljadi čestitao blagdan: „Nit’ je zima, nit’ je vruće, čestitam vam Uskrsnuće!” s.

Dvije obavijesti

P. Ignacije Vugdelija, urednik „Ž.z.”, organizira 7. hodočašće u Svetu Zemlju od 21. do 28. lipnja ove godine. Sve potrebne informacije u vezi s hodočašćem mogu se dobiti u uredništvu „Žive zajednice”.

Hrvatske narodne nošnje, dio povijesti i sadašnjosti, rado gledaju ne samo naši ljudi, nego i naši njemački prijatelji. U dijelu misijâ tih nošnja nema, jer ih nije lako nabaviti. Međutim, svi zainteresirani mogu do njih doći ovdje u Njemačkoj. Dovoljno je stupiti u vezu s g. Ivanom Sabotlić, 7000 Stuttgart, Augustenstr. 75, tel.: 07 11/61 76 70. On će Vam dati sve potrebne informacije kako najjednostavnije možete doći do nošnja. Cijene su vrlo umjerene.

IZ HRVATSKE KULTURNE BAŠTINE:

»O, TUŽNA JE MATI MOJA, LICE JOJ JE NAPAČENO«

Anka Petričević

Hrvatska Rapsodija

Naslonjena na bol svoju
Mati moja tužna lica
u rukama liru drži,
Mati moja Hrvatica.

O, lira je njena tužna...
Njena lira sirotica.

U njoj cvili duša njena,
Duša njena – ponižena:
Dugim jadom robovanja,
Dugim mrakom tamnovanja,
Dugom noći bez svjetlosti.

Iz nje plače povijest njena,
Povijest njena mučenica:
Kad su djedi krvcu lili...,
Kad robovi nisu bili...,
Kad su slavno umirali!

O, tužna je Mati moja:
Zjene su joj potamnile,
Noge su se izranile,
Lice joj je napačeno.

I lira je njena tužna...
Kad je dirne – ona plače.

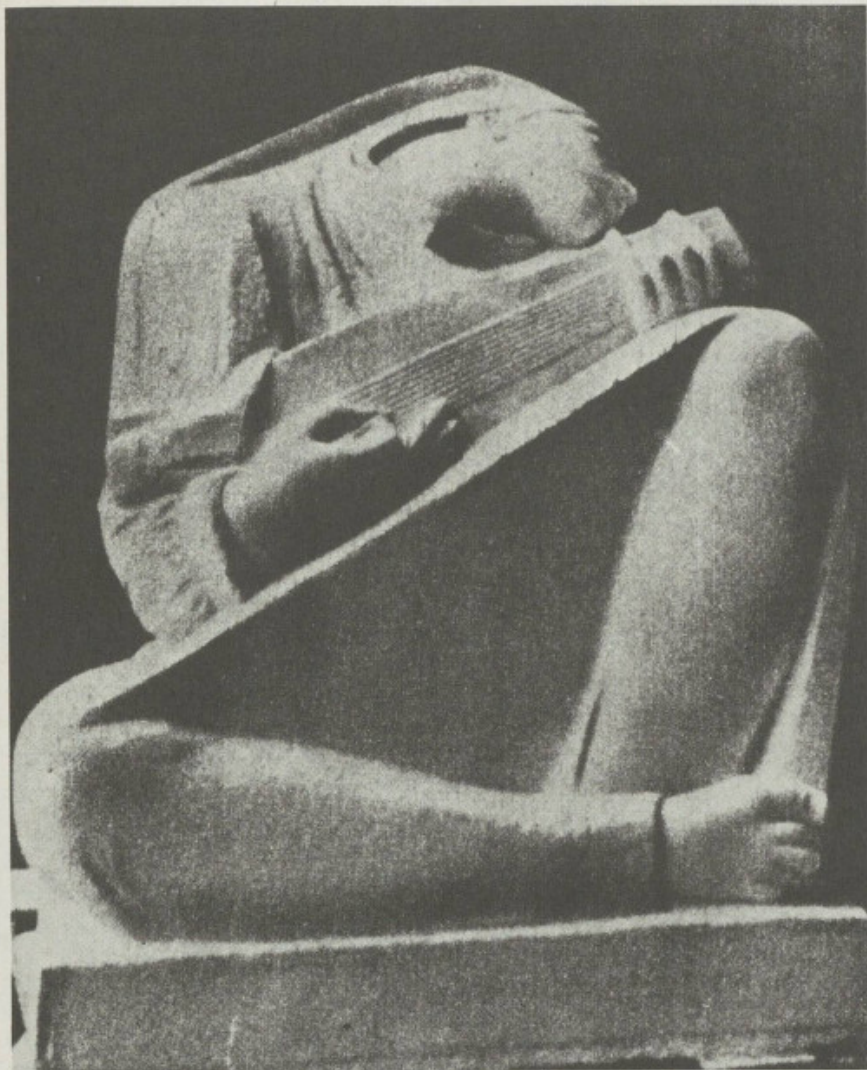
Svoju mrtvu djecu plače
Što joj leže na ognjištu,
Čije su se vječne vatre
Kao zvijezde utrnule.

Njima dugo u noćima
Šapće tihe uspavanke:
I prebire ruka njena
Na žicama tužne sanke.

O dokle će ruka njena
Žice tako prebirati!?
Hoće li se tuga njena,
Tuga njena rasplakati!?

Da ju vjetri rasrđeni
Razmahuju niz litice...,
Da poteku suze njene
Kao vode ponornice...

I dokle će lira tužna
U rukama njenim suhim
Plakat' gorke tužbalice?

Ivan Meštrović, *Hrvatska Rapsodija* – Kroatische Rhapsodie

U posljednjem broju „Žive zajednice“ donijeli smo na naslovnoj stranici sliku raspetoga Krista, a da nismo ni naznačili tko je autor tog djela. Nismo to namjerno učinili, jer smo se nadali da će naši čitatelji sami zaključiti na Ivana Meštrovića. Jest, Ivan Meštrović, najveći hrvatski kipar svih vremena, načinio je u drvu taj fantastični križ s Raspetim. On je stvorio i stotine djela religioznog, biblijskog sadržaja. Velik dio tih djela nalazi se u Splitu, Zagrebu, ali i u drugim mjestima i zemljama. Nas posebno veseli da je „taj najveći fenomen među kiparima dvadesetoga stoljeća“, kako kaže Rodin, sin našega naroda i uvjereni katolik (kako li je onda

smiješna i suluda tvrdnja da samo nepismeni vjeruju!). I. Meštrović je stvorio i mnoga djela iz hrvatske narodne povijesti. Među njima se svojom ljepotom i poručljivošću posebno ističu „Povijest Hrvata“ i „Hrvatska rapsodija“. Dok je „Povijest Hrvata“ dobro poznata i često objavljivana, s „Hrvatskom rapsodijom“ to nije slučaj. „Rapsodija“ je tragedija, ali puna uzvišenog mira. Ona je i molitva i tužna pjesma i prihvaćanje volje Božje. To je djelo koje osvaja. Anka Petričević opjevala je „Rapsodiju“ na sebi svojstven, zanosan način. Donosimo za naše čitatelje i sliku „Rapsodije“ i pjesmu A. Petričević.

I. Meštrović,
Povijest Hrvata

Uz proslavu Majčina dana

Svake se godine na drugu nedjelju svibnja (ove je godine to 11.5.) u zapadnoevropskim zemljama slavi dan majke. I naše su misije prihvatile i posvojile tu svake hvale vrijednu proslavu. Uvjereni smo da će širom njemačkoga govornog područja po našim centrima i crkvama taj dan biti dostojno komemoriran molitvom, predavanjima, recitalima i pjesmom u čast majke općenito, a u čast naše hrvatske majke posebno. „Živa zajednica“ se pridružuje toj komemoraciji donoseći 4 izvorna teksta napisana baš za Majčin dan.

Pozdrav majci

Pozdravljam te, ženo!
Gordo je biti majka,
Sudbina te odlikuje:
Povjerava ti na čuvanje tajnu:
veliku tajnu života,
veliku tajnu siromaštva,
veliku tajnu prijaznosti,
veliku tajnu ljubavi.
Divim se
tvojoj šutljivosti,
tvom čekanju,
tvom odricanju od hirova,
jer to je znak više stvarnosti –
blizina Božanstva.
Poštujem
tvoju strpljivost,
tvoju privrženost djeci,
brigu za polje i dom.
U tebi ljubim
odlučno zauzimanje za život,
ponosnu vjernost prema mužu –
koji je ipak srca podijeljena.
Pozdravljam te, sestro!
Pozdravljam te, majko!
S lica si otjerala bore nestrpljenja,
Prolaznici se dive nježnosti tvojih
crti.

Oči su ti
majčinske,
držanje
otmjeno – bez grča nemira.
Ti ne žališ sebe,
niti strepiš da te drugi sažaljavaju.
Dostojanstvena,
lijepa,
djecom okružena, majko,
ti ne možeš ostarjeti,
ti si – besmrtna.

Tri zaboravljene majke

Imao sam vas tri, tri majke,
A sada nijedne nemam ...
Ni Tebe koja si se sakrila
U tuđoj štalici
Da na slami rodiš
Svoje čedo:
Spasitelja,
Otkupitelja,
Onoga – koji je svoj život dao
Da preuzme grijehe svijeta
I spasi sve nas!
Bila si uvijek uz nas, uz mene:
I u Mariji Bistrici, i u Sinju,
I u Lurdu i u dalekoj Zaragozi,
Ali zaboravio sam Te.
I prestao Te i posjećivati i moliti.
Da li mi možeš oprostiti,
Majko Marijo?!

I Tebi, druga moja majko,
Koja si me pod srcem nosila,
Koja si se u Mariji Bistrici
Molila i zavjetovala
Da ti se rodi peti sin,
Pa makar bio mali, kô mali prst,
I Tebi imam reći bol srca svog.

Sedmero nas je bilo:
Petero braće i dvije sestre,
Kao u davno doba,
Kada su se naši pradjedovi
Spuštali s dalekih Karpata,
A vodili su ih petero braće
I dvije sestre.

Majko moja!
Ti si nas rodila sedmero,
A tvoje djece više nema!
Rastepli se po svijetu,
Ni imena nam skoro nema,
Ostalo je samo jedno ime,
Ime sestre koja se zvala
Tuga ...

Rođena Majko, da li nam to
Možeš oprostiti?

Treća Majko,
Majko Domovino!
I Tebe smo ostavili i napustili,
I u Tebi ostavili
Grobove otaca i braće,
I njive i livade i cvijeće,
I sve radosti i tuge
Naše mladosti!
Uz veliko obećanje:
Vratit ćemo se uskoro
I sagraditi novi dom,
Sedam domova za sedmero braće ...
Duge godine su prošle,
Kuća su započete,
Ali stoje puste i prazne,
Jer Tvoje djece nema! ...
Stoji samo kamen, cigla i beton,
A djeca Ti katkada dođu,
Kao stranci.

Zameo nas vjetar tuđine,
Nosi nas Ford, Fiat ili Mercedes.
Ali sve je to samo željezo
Koje nema ni srca ni duše,
Kao možda ni mi,
Koji smo Tebe, Domovino,
Zaboravili! ...

Zaboravili smo sve tri Majke,
I Mariju Bistricu i Gospu Sinjsku,
I rođenu Majku koja u grobu počiva,
I Majku: Domovinu Hrvatsku!
Nisu nas samo sile
I nužde otjerali,
Ne! Drage naše tri Majke,
Djeca, Vaša nezahvalna djeca,
Vas su zaboravila!

I suze, koje u tuđini
Katkada navru na oči,
Samo su odraz nečeg dalekog,
Blijedog i mutnog,
I sve više izgubljenog
I zaboravljenog ...

A naša djeca i djeca naše djece,
Bit će samo odronjeno kamenje,
Koje se iz Domovine Hrvatske,
Iz naših brda i dolina,
Odrnilo u bezdan tuđine! ...
A mi smo ipak jednoć bili
Vaša djeca,
Djeca od naše tri drage Majke!

Majko Marijo!
Rođena naša Majko!
Majko Domovino!
Da li nam sve to,
Drage naše Majke,
Možete zaboraviti
I oprostiti?!
Vjerujemo u oproštenje jer
Vjerujemo u Vas, Majke naše.
Oprostite nam!

ONA

Zgrbljena i umorna uređivala je park ujutro, dok su svi još spavali. Lice i ruke su joj izborane i hrapave poput pečata. To je na njoj ostavio život.

Vozila je kolica puna smeća, lopatu i metlu od granja. Na ručki kolica visjela je tanka i okrpljena torba. Polako je od mjesta do mjesta zaustavljala kolica, pobirala smeće i stavljala u kolica.

Oko podne odnijela je smeće na hrpu, sjela na klupu u hladu i jela svoj mršavi ručak. Bila je gladna. Ostatak jela stavila je u torbu.

Do večeri je trebala očistiti ostatak parka i cijelu ulicu. Radila je marljivo i uporno. Rijetko se odmarala na klupi u hladu.

Tako ona provodi svoje dane od jutra do mraka, na svom radnom mjestu, na ulici našeg grada. Tu je možete vidjeti. Ako sjedi u sjeni stabla na rasklimanoj klupi, ako je zadrijemala s krunicom u ruci, nemojte je buditi. Utišajte svoj korak. Odmara se žena vjernica, radnica, **odmara se nečija majka.**

Ante S.

Moja mama

Tvoje oči su uvijek tako pune briga, pa često pomislim da moram tada šutjeti ko riba.

Kad mi tog je dosta, ja izljubim Tvoje lice ... Oči tvoje se zasnijetle kao da se smiješe. Mila moja mamice!

Kada bolan ležim, ostavljaš svoj poso, kraj mene samo sjediš, miluješ me i zabrinuto glediš.

A ja to volim ... Ponekad zaželim, da bolujem tek zato da osjetim tu ljubav i milovanje za koje vremena je tako malo.

Pa još više zažmirim i poljubce tvoje primam ... I sreću tad osjetim što mamu imam.

Mladen Svoboda,
II razred

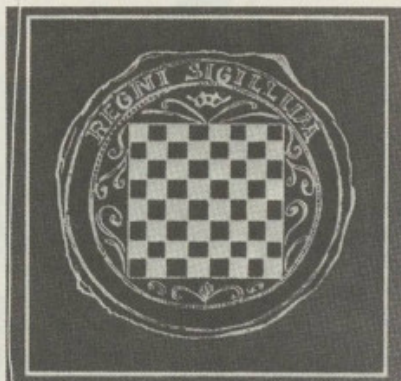
O, BUDI SVOJ!

Nije Thomas, nego Tomislav!

(nekoliko misli o imenima naše djece)

Nedavno sam u emisiji radio Kölna slušao jedan prilog o tome kako mnoga naša djeca imaju njemačka imena. I ja osobno poznajem nekoliko hrvatske djece koja imaju takva imena. Tako možemo naići na jednog Erwina Marića, Roberta Matića, Norberta Lukića, Thomasa Perića i sl. Djevojčice se zovu: Anneliese, Angelika, Beate, Jenny i sl. Mnogi roditelji misle da su ta strana imena modernija i vrednija od naših hrvatskih kršćanskih ili narodnih imena. To ni u kom slučaju nije istina. Tako ime „Erwin“ znači „prijatelj vojske“, dakle Vojko. „Norbert“ znači „na sjeveru svijetli“, dakle nešto kao Sjeverko. „Robert“ znači „sjajni, slavni“, dakle Slavko. Zašto svoje dijete nazivati „Thomas“ ili „Mattäus“, a ne Tomislav ili Mate? Žensko ime „Angelika“ znači Anđela, Anđelka. „Beate“ ne znači ništa drugo nego Blaženka, a „Jenny“ je ime od milja za „Johanna“, što hrvatski znači Ivana, Ivanka.

Znamo da su se naši stari kroz stoljeća borili protiv germanizacije, mađarizacije, poturčenja ... našeg jezika i naših imena, a mi danas dobrovoljno uzimamo tuđa imena. Imena su uvijek bila kao znak raspoznavanja kojem jeziku i narodu pripadamo. Ne smijemo imati osjećaj manje vrijednosti pa se stidjeti svojih imena. Ako mi već moramo učiti njemački jezik, neka se i oni potrudu barem zapamtiti naša imena.

Službeni pečat hrvatskog kraljevstva

Osim toga, većina naših ljudi ide svake godine u domovinu na praznike, a jednog će se dana sasvim vratiti u svoj rod-

ni kraj. Kako je to nezgodno kada baka ne može zapamtiti ni kako joj se unučce zove, a kamoli da bi to strano ime znala pravilno napisati. Hrvatski jezik ima drukčiju abecedu i način izgovora, pa je vrlo nepraktično kad se netko hoće zvati Jürgen.

Trebalo bi dakle našoj djeci davati samo hrvatska kršćanska ili narodna imena. Mislim da bi hrvatski svećenici mogli vjernicima tumačiti vrijednost naših imena, te ih kod priprema za vjenčanje ili za krštenje djeteta na to poticati. I ovdje vrijedi stara hrvatska riječ: „Tuđe poštuju, a svojim se diči“.

Ž. Maretić

Nadbiskup Franić na njemačkoj televiziji ZDF-MAINZ

Južnohrvatski metropolit dr. Frane Franić govorio je 10. veljače 1980. g. na drugom programu njemačke televizije o kardinalu Stepincu i o gradnji konkatedralne crkve sv. Petra u Splitu. Nadbiskup je, između ostalog, rekao:

„... u Jugoslaviji živi devet milijuna pravoslavaca, četiri milijuna muslimana, sedam milijuna katolika i jedan i pol milijun komunista koji imaju svu vlast u svojim rukama. Mi imamo velikih poteškoća – posebno u vezi s gradnjom crkava u gradovima. Ja sam se borio 25 godina da dobijem dozvolu za gradnju crkve sv. Petra u gradu Splitu. S druge strane, postoji atmosfera diskriminacije prema vjernicima-praktikantima i posjetiteljima vjeronaučne pouke. Oni koji posjećuju službu Božju i vjeronaučnu pouku ne mogu u društvu napredovati. Ovo sv. Otac Ivan Pavao II nazivlje „društvenom smrću“. I to se događa u Jugoslaviji. To je predmet mojega stalnog dijaloga s državnom komisijom za vjerska pitanja. Ove poteškoće ja iznosim javno, da bi se situacija razjasnila. Oni na vrhu to obećavaju, ali u bazi to nije slučaj. Dozvole za gradnju crkava dodjeljuju se u gradovima samo iznimno. Diskriminiranje prema posjetiteljima službe Božje i vjeronaučne pouke ne prestaje“.

LUDWIGSBURG

Bili smo sa sv. Ocem

Od ponedjeljka 17.3. do četvrtka 20.3.1980. grupa hrvatskih mladića i djevojaka, njih šestero, sa svojim vjeroučiteljem P. Ivanom Doturom iz Ludwigsburga, boravila je u Rimu. Bila je to nagrada za osvojeno prvo mjesto na regionalnoj Biblijskoj Olimpijadi, održanoj u Stuttgartu 9.12.1979., o čemu je već pisano u Ž. zajednici, br.1, str.6. Svima njima to je bio prvi susret s „Vječnim gradom“, srcem i centrom kršćanstva. Nekoliko dana prije samog polaska, bili su, dijapozitivima i kratkim tumačenjima, upoznati s glavnim znamenitostima grada. Na prvom mjestu, što je i razumljivo, zanimanje je bilo usredotočeno na susret sa sv. Ocem.

mjesta, a ni jednog mjesta prazna, rječi to govori o tome koliko je Ivan Pavao II obljubljen i voljen. Imali smo sreću, zahvaljujući našim uistinu krasnim narodnim nošnjama, da smo dobili mjesta gdje nas sv. Otac nije mogao mimoći. Vrhunac smo doživjeli kad je P. Bruno Pezo koji nas je vodio, upozorio sv. Oca tko smo i odakle dolazimo. Tada nam je sv. Otac rekao na našem lijepom hrvatskom: „A, Hrvati! Bog vas blagoslovio i poživio. Živjeli“. I dok smo se rukovali s njim i svi zajednički uzviknuli „Živio Papa“, on je, blagoslivljajući nas, još jednom, uz smjeh, odvratio „Živio Papa“. Jedan iz grupe reče tada: imao sam osjećaj da samoga Krista držim za ruku dok sam se s Papom rukovao. Nakon završene audijencije razgledasmo baziliku sv. Petra, katakombe

Ludwigsburški „olimpijci“ s p. Doturom pred crkvom sv. Petra u Rimu

Diese Ludwigsburger Sieger der Bibelminiolympiade in Stuttgart wurden in Rom vom Papst empfangen und gesegnet

Utorak 18.3. proveli smo u razgledanju starina starog Rima. Od Kalistovih katakomba preko Ivana Lateranskog do groba Katarine Kosače, put nas je, poljepom i sučanom vremenu, vodio do najpoznatijih ostataka starog Rima, da bismo svoju šetnju tog dana završili u razgledanju Koloseuma.

Blagdan sv. Josipa, 19.3. ostat će neizbrisiv u srcima čitave grupe. S kartama za koje smo zahvalni P. Ivanu Juriću već u 10 sati prije podne bili smo pred vilikom dvoranom gdje sv. Otac svake srijede ima audijenciju. 16 000 sjedećih

u bazilici i popesmo se na vrh kupole. To je, i onako veseloj i razdraganoj mladeži, još više povećalo raspoloženje. Iako boravak u Rimu nije dugo trajao, ostavio je nezaboravne dojmove u dušama mladih „olimpijaca“.

Sada sabiremo uspomene i pripovijedamo svima o svojim doživljajima. Osim toga, spremamo se u miru i tišini, s još većim elanom, za Susret hrvatske katoličke mladeži u Frankfurtu i Mainzu. Pozdravljamo svu hrvatsku mladež u zapadnoj Evropi uz želju: „Bilo i ponovilo se opet“.

Fra Ivan Dotur

MANNHEIM

Počinje obiteljski seminar

Caritasverband u Mannheimu zajedno s Projektbüro – Weiterbildung ausländischer Arbeitnehmer (Kulturamt Mannheim) organizira **Obiteljski seminar** za hrvatske obitelji. Seminar, koji će se održati devet puta, obrađuje tematiku o životu između dva svijeta. Otvara se 20. travnja 1980.g. svečanom akademijom u župskoj dvorani St. Peter, Augartenstr. 94, Mannheim. Voditelj seminara je jedan diplomirani psiholog, a predavanja će slušateljima seminara držati i naš misionar i socijalni radnik iz Mannheima. Glavne troškove snosi Projektbüro. Zainteresirani neka se na vrijeme prijave soc. radniku pri Caritasverbandu, Mannheim, D 6, 11/IV, tel.: 06 21/132 06.

ESSEN

Obiteljska tribina

U ovoj se misiji jednom mjesečno održava obiteljska tribina. Predavači i povijednici govore o temama koje posebno interesiraju obitelji: zašto Bog dopušta trpljenje, obitelj i vjera, koja je zadaća i značenje obitelji u župskoj zajednici, socijalno i kulturno značenje katoličkih misija. Predavanja se održavaju iza sv. Mise u Haus Barbara, Eliesenstrasse 9, i to 13.4., 18.5. i 8.6.1980.g. – Osim toga susrest će se naša djeca iz Essena, Mühlheima, Gelsenkirchena i Duisburga u Kettwigu 1. svibnja 1980. g.

FRANKFURT

Uskoro slavlje podijeljivanja „sakramenta zrelosti“

Na blagdan Duhova, 25. svibnja 1980. g., primit će sakrament sv. potvrde velik broj naše djece. Sv. potvrdu će podijeliti pomoćni splitski biskup mons. Ivo Gugić. Osim djece iz frankfurtske misije, sakrament potvrde će toga dana primiti zajedno i djeca iz naših misija u Mainzu, Wiesbadenu, Darmstadtu i Giessenu. Molimo djecu, roditelje i kumove krizmanika da 26.5. svi dođu u Marienthal primiti posebni biskupov blagoslov.

TRIER

Crteži Dragutina Trumbetaša – nijeme optužbe

U svojoj kulturnoj rubrici dnevnik „Trierischer Volksfreund“ od 30. III. o. g. nazvao je grafike Dragutina Trumbetaša, umjetnika iz Hrvatske, tako ga list predstavlja čitateljima, „stalnim, nijemim optužbama“.

Izložba Trumbetaševih crteža u Katoličkoj akademiji Trier, biskupijskoj ustanovi za opću daljnu izobrazbu odraslih, otvorena je od 23. III., a traje do 4. V. 1980. g. U svom pozdravnom govoru prigodom svečanog otvorenja izložbe, direktor Akademije dr. Wichmann istakao je da se radnik Trumbetaš bavi umjetnošću samo u svoje slobodno vrijeme, ali da se prehranjuje od napornog fizičkog rada, a ne od umjetnosti. Jer, njegova djela nisu ugodna...

„Pred 14 godina došao je Trumbetaš iz Hrvatske u Njemačku, gdje je dijelio sudbinu svojih sunarodnjaka-gastarbajtera, a za 14 dana vraća se za trajno u svoju domovinu. Mi ga ostavimo strancem među nama. Izgleda da smo mi kršćani shvaćali onih Osm blaženstava na Gori nekako mimo njega, kao da se on i njegovi ne tiču izravno nas. Krut, dokumentarni protest Trumbeta-

Dječja folklorna grupa iz Koblenza nastupa za vrijeme Trumbetašove izložbe u Trieru

ša (jedan od njegovih eksponata: Hrvati – tisućljetni robovi Europe) na prvi pogled liči izražajnom stilu umjetnikanaivaca. Ali on to nije“, nastavlja dr. Wichmann, „budući da radovi nijednog dosadašnjeg umjetnika-naivca ne sadrže toliko i takve socijalne kritike kao njegovi. On je neutješivi realist koji ne podnosi smješka, ne vidi izlaza iz situacije, previđa mogućnost pozitivnog djelovanja društvenih grupacija, usta-

nova, Crkve prema inozemnim sugrađanima u ovdašnjoj zajednici. Usamljeni borac? Zanos li se mržnjom? Na to nema pouzdana odgovora“, kaže dr. Wichmann. „Ali se može ustvrditi da je on nezaustavljivi promatrač i prorok svojih zapažanja koji zajedno sa svojom subraćom i za njih trpi. To zasluhuje poštovanje i zbog toga ga Katolička akademija Trier predstavlja javnosti“, zaključio je dr. Wichmann.

MOSBACH Korizmena djela ljubavi

Svi znamo da je korizma vrijeme molitve, posta i dobrih djela. O tome smo i u ovoj misiji pred samu korizmu razgovarali. Pitali smo se što učiniti, kako djela ljubavi ostvariti?

Ideja je bila spontana, nenametljiva, potekla je od samih vjernika. Odmah su neki spomenuli u svojim selima bolesnike, nepokretne, paralizirane kojima bi se mogla nabaviti invalidska kolica.

Invalidska kolica, dar vjernika u Mosbachu za naše bolesnike u domovini

U selu Laništa, župa Ulice kod Brčkog, žive paralizirani mladić od trideset godina i jedan dječak od devet godina. Počeli smo akciju sabiranja za ova dvojica kolica. Za dva tjedna imali smo nekoliko stotina maraka viška. Onda se opet javio jedan vjernik iz Skakave, župa Poljaci, da i u Skakavi ima jedna djevojka od dvadeset i jednu godinu koja je paralizirana i kojoj bismo trebalo nabaviti invalidska kolica. U roku od mjesec dana imali smo novac za sva troja kolica i još je toliko ostalo da je svaki bolesnik dobio po pedeset maraka za Uskrs kao poklon vjernika ove misije. Na Cvjetnu nedjelju, naši radnici koji imaju velike VW buseve, sami su se ponudili da prevezu kolica u sela i predaju ih bolesnicima i rodbini.

Danas i u buduću Gospodin će nagraditi djela ljubavi, a nama koji se pomalo materijaliziramo i otuđujemo jedni od drugih otvarat će srca za pomoć „braći u nevolji“ kojima je potrebna naša ljubav. Isus je rekao: „Siromaha ćete uvijek imati...“ Poruka je to nama svima.

Dragan Čuturić, Mosbach

ST. PÖLTEN (Austrija)

**„Tvojim vjernima, Gospodine,
život se mijenja a ne oduzima ...”**

U petak, 21. ožujka 1980. g., nakon 80-dnevne teške bolesti (rak pankreasa koji se proširio na kralježnicu i kosti) praćene velikim bolovima, umro je u St. Pölten-u (Austrija) o. Hrvoje Josip

† O. Hrvoje Josip Galić

STUTTGART

Duhovna obnova za albanske katolike

I ove je godine duhovnu obnovu za albanske katolike, po želji samih vjernika, vodio dr. Gaspar Gjini, župnik u Skopju, pod geslom: „Kako je lijepo i ugodno kada se braća nađu zajedno”.

Obnova je započela u subotu 22.3.1980. g., u 15.00 sati, sa sv. ispovijeđu vjernika koji su na primanje ovoga sakramenta čekali već od 14.00 sati. U 18.00 sati održana je u prostorijama Hrvatske kat. misije sv. Misa i propovijed na albanskom jeziku. Preko sv. Mise svi su vjernici pristupili k svetoj pričesti.

Odmah iza sv. Mise održao je dr. Gjini, pred velikim auditorijem hrvatskih i albanskih katolika, predavanje o p. Shtjefenu Gječoviu, albanskom franjevcu, koji ju umoren za vrijeme diktature Aleksandra Karađorđevića. Prošle su godine Albanci u Jugoslaviji i izvan nje proslavili 50. obljetnicu mučeničke smrti svoga velikog svećenika-rodoljuba. Iza predavanja se razvila vrlo živa diskusija koja je trajala do kasno u noć.

U nedjelju, 23.3.1980 g., dr. Gjini je već u ranim stima počeo ispovijedati svoje katoličke sunarodnjake koji su se, za vrijeme sv. Mise koja je iza ispovijedanja slijedila, svi pričestili.

Obnova je završila zajedničkim ručkom. Svi su prisutni albanski katolici zaželjeli da se ovakva obnova ponovi što prije.

G. Petar Mjeda, albanski bogoslov, zahvalio je Hrvatskoj misiji u Stuttgartu na pomoći koju je ona pružila prigodom održavanja ove obnove za njegovu albansku braću.

BUCHS (Švicarska)

Deseta obljetnica Hrvatske socijalne službe u Buchsu

Posve je vrijedno i korisno upozoriti na jednu socijalnu službu u Švicarskoj koja spada u obujam rada hrvatskih katoličkih misija u toj zemlji, a to je socijalna služba u Buchsu, na granici Švicarske i Austrije. To je jedinstvena i samostalna socijalna služba, jer hrvatske katoličke misije u Švicarskoj nemaju zasebne socijalne službe koja bi bila odjeljena kao u Njemačkoj.

Spomena je vrijedna rečena socijalna služba i poradi toga, jer ona ove godine navršava 10 godina svojega opstanka. Kroz to vrijeme ona je učinila neizmjereno mnogo usluga našim radnicima ne pitajući za nacionalnu ili vjersku pripadnost. Da se samo načas vidi opseg toga rada, dosta je spomenuti, da je u godini 1978. kroz Buchs prošlo 18 000 radnika kojima je bio potreban liječnički pregled. K tome dolazi: upućivanje i usmjerivanje radnikâ na njihova radna mjesta, intervencije i ispo moći u posebnim i izvanrednim slučajevima, davanje svih mogućih i potrebnih informacija, tumačenje kod švicarskih vlasti, prijevodi itd.

Sadašnja socijalna radnica u Buchsu je Blagica Alilović koja na ovome mjestu stalno radi već od godine 1976. Njezin radni prostor su peroni na kolodvoru, gdje se nalazi i sam socijalni ured. Nju radnici već toliko poznaju i imaju povjerenja u nju, da se kasnije, iz najudaljenijih mjesta, na nju obraćaju. Svakako, jedna ovakva socijalna služba živ je primjer kršćanskoga svjedočenja u našim iseljeničkim prilikama.

Galić, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. O. Hrvoje rođen je u Hrv. Zagorju, u Žarovnici kod Ivanca, 27. srpnja 1944. g. Gimnaziju je završio u Zagrebu gdje je i stupio u franjevački red. Teološke studije završio je u Königstein-u i Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1970. g. Službovao je u Virovitici, a bio je posebno zadužen za filijalu Bušetina. G. 1972. imenovan je dušobrižnikom za vjernike Hrvate koji se nalaze na privremenom radu u Austriji, na području biskupije St. Pölten. Tu je i umro u 36. godini života.

U utorak, 25. ožujka, za vrijeme sv. Mise koju su služili o. Mirko Mataušić i Ilija Vrdoljak u franjevačkoj crkvi u St. Pölten-u, od svojega se dušobrižnika oprostilo oko 300 vjernika s područja misije St. Pölten. Sutradan, u istoj crkvi, bio je ispraćaj posmrtnih ostataka o. Hrvoja. U ime biskupije St. Pölten bili su prisutni: Generalni vikar Alois Tampier i prelati Florian Zimmer i Franz Ramler. Svetu je Misu predvodio Generalni vikar uz 20 koncelebranta. U ime biskupije pokojniku je zahvalio za njegov rad i od njega se oprostio Generalni vikar, u ime austrijskih franjevacâ gvardijan samostana u St. Pölten-u, a u ime Hrvatske franjevačke provincije o. Nedjeljko Slišćević.

Pokojnik je zatim prevezen u rodnu župu, odatle u Varaždin, gdje je sahranjen u franjevačku grobnicu 27. ožujka 1980. g. Sprovod je vodio, i od pokojnika se izvanredno lijepim govorom oprostio i za njegov mu rad zahvalio, msgr. Vladimir Stanković, ravnatelj za hrvatsku inozemnu pastvu. Na groblju su još govorili: varaždinski gvardijan o. Ferdo Posavec, misionar iz Beča o. Mirko Mataušić, o. Viktor Crnković i predstavnik biskupije St. Pölten. Prisutno je bilo oko 100 svećenika i redovnika, lijepi broj č. sestara i veliki broj vjernika iz Varaždina, iz pokojnikove rodne župe, iz Bušetina i iz St. Pölten-a.

Poslije pokopa bila je Misa zadušnica u franjevačkoj crkvi u Varaždinu. Nju je služio i propovijed održao mnogopostovani provincijal o. dr. Karlo Kaić.

Za njegovu ljubav i dobrotu prema gladnima i žednima, bosima i golima, nemoćnima i bolesnima, jadnima i tužnima, tuđincima i svim ljudima bez razlike, prema braći i potrebama redovničke Provincije, udijeli mu, Gospodine, život vječni!

Zdenko Slišćević

† In memoriam Franček Križniku

Teško me je pogodila smrt Frančka Križnika koji je tragično poginuo u prometnoj nesreći dana 29. ožujka na putu iz Lindaua za München. Njegovom pogibijom slovenska Crkva gubi jednog od vrijednih intelektualaca i poznavalaca marksističke misli. Ove jeseni trebao je promovirati na Münchenskom Sveučilištu, na filozofskom fakultetu. Ali isto tako i Crkva u Hrvata gubi velikog prijatelja i suradnika na svim poljima. Završivši sjemenište u Zadru, Franček Križnik ne prekida odnose sa svojim kolegama Hrvatima nego i dalje ostaje u tijesnoj vezi.

Upoznali smo se u Rimu i odmah se moglo vidjeti da je prijatelj Hrvata, da je nastojao prebroditi neke predrasude nekih svojih kolega. Uostalom, u biltenu KS „Svjedočenje” /96/1974., Franček Križnik sam govori: „Znate, moje zanimanje za Hrvatsku Crkvu već je ranijeg datuma. Veoma dobro se sjećam smrti kardinala Stepinca. Tom je zgodom domaći župnik i moj odgojitelj Jakob Richter vjernicima s propovjedaonice skoro plaćući ispričao kako je njega i ostale, od nacističkih zločinaca protjerane mariborske svećenike, na zagrebačkom kolodvoru dočekao nadbiskup Stepinac ... Kad god dođem u Zagreb posjetim njegov grob. Mislim da bi to bila dužnost svakog mariborskog svećenika. Da nije bilo njega, kako bi izgledala naša biskupija?” Zatim nastavlja: „Naravno, boravkom u Zadru moje se poznavanje Hrvatske Crkve i hrvatskog naroda produbilo. I vani u svijetu imao sam upravo među Hrvatima svoje najbolje prijatelje. Stoga redovito pratim veliki dio vaše štampe. Preko nje ostajem u stalnom kontaktu sa zbivanjima u Hrvatskoj. Već od prvog broja Glasa Koncila bio sam njegov pretplatnik ... Hrvatska mi je Crkva draga, jer njoj mi Slovenci mnogo dugujemo”.

Za naše hrvatske studente u zapadnoj Evropi važno je još nešto napomenuti. Franček Križnik je dolazio redovito na sastanke hrvatskih studenata izvan domovine i svojim predavanjima, diskusijama i u privatnim razgovorima pridonosio ne samo da se neke stvari i problemi prodube i analiziraju, nego i ostvarivanju povjerenja, ambijenta i da susreti poprime jedan prijateljski,

BOCHUM

Tragovima Biblije i stopama Isusovim kroz Svetu Zemlju

Hrvatska katolička misija iz Bochuma organizirala je studijskohodočasnički put u Svetu Zemlju koji je trajao od 16.-30. 3. 1980. g. S 20 sudionika u grupi, iz Bochuma i drugih misija, krenulo se na ovaj nesvakidašnji pothvat koji je imao za svrhu da sudionike upozna s povijesnim mjestima koja se spominju u Svetom pismu (naročito u svjetlu najnovijih rezultata arheoloških istraživanja) i da ih doživljajno približi onomu što se tamo nekoć zbilo, a i danas i uvijek ima svoju vrijednost.

Već u Tel Avivu se sudionici sretoše s mjestom povijesne prekretnice za Crkvu: u Jopi – sada dio Tel Aviva – je sv. Petar svojim viđenjem i kasnijom odlukom otvorio Crkvu cijelom svijetu. Tu je prestala ograničenost Crkve na pripadnike židovskog naroda. Najprije smo posjetili južni dio Izraela: Asdod, Aškalon (s Herodovom tvrđavom), Filistarsku dolinu (tamo gdje je David nadvladao Golijata), Beer Šebu (gdje se nalazi Abrahamov zdenac – nedaleko od stočnog sajma, a nekadašnje tržnice robova), Arad (stari grad koji je utemeljen pred 4000 godina s akropolom gdje se pronašao drugi židovski hram) koji se nalazi u pustinji Negev. Tamo je do 7. stoljeća poslije Krista bujao život. Tada se klima promijenila i nastala je pustinja. Otuda smo pošli do Mrtvog mora, najdublje prirodne kopnene točke na svijetu. Mrtvo more se nalazi 400 m ispod morske površine i u njemu nema nikakva biljnog ili životinjskog života. Koncentracija soli i drugih minerala iznosi do 36%. Tu smo se i okupali, jer je sunce žarilo i doživjeli smo iskustvo da se tu ne može potonuti u vodu. „360 dana u godini ovdje je sunčano”, objasnio je vodič grupe. „U Njemačkoj je upravo obratno”, dodao je jedan od sudionika.

Bacivši pogled na poluotok, mogli smo vidjeti mjesto gdje je nekoć bio nestali grad Sodoma koji je „u vatri i sumporu izgorio, jer se nije obratio Bogu”, kako to opisuje Biblija.

Idući uz obale Mrtvog mora doživljavali smo pustinju, Judejsku pustinju, koja je ove godine bila iznimno sva u cvijetu i zelenilu: u zadnjih 7 godina nije palo toliko kiše kao ove godine, pa je pustin-

ja procvijetala, što je izvanredno lijep doživljaj. Uz sjeverozapadnu stranu Mrtvog mora posjetili smo najprije znamenitu tvrđavu Heroda Velikog, Masadu, padom koje je nestala i židovska država oko 70. god. pos. Kr. „Druge Masade neće biti”, tako se zaklinju upravo tu izraelski tenkisti, kad stupaju u vojnu službu i polažu vojnu zakletvu. Shvatljivo. Nakon dvotisućnog lutanja po svijetu od nemila do nedraga i nakon mnogih pogroma koji su doživjeli vrhunac u Holokaustu pod Hitlerom, Židovi dobiše svoju državu 1948. g., državu koju će sigurno čuvati, da se ne dogodi druga Masada.

Iza toga smo pošli malo sjevernije i došli do znamenitog Kumrana, mjesta gdje su nađeni originalni prijepisi Svetog pisma, koji su od velike vrijednosti za biblijsku znanost, a čuvaju se u Jeruzalemu i po znamenitim muzejima Londona, Pariza i drugih glavnih gradova.

Otuda smo krenuli Jerihonskom cestom gore prema Jeruzalemu. Na putu vidjesmo i ostatke gostinca koji se spominje u Milosrdnom Samarijancu. Svratismo se u Betaniju gdje je Isus često navraćao i Lazara uskrisio. Smjestismo se – bila je već večer – u kibucu Maale Hahamiša, koji je smješten tik do Emausa gdje se Isus očitovao dvojici učenika poslije uskrsnuća.

U Jeruzalemu smo ostali sedam dana. Tu smo pokušali doslovno poći Isusovim stopama i uživjeti se u one najdramatičnije trenutke koji su se odigrali od Velikog četvrtka do nedjelje i do Duhova: tu smo doživjeli Maslinsku goru, Cedronsku dolinu, Vrt Getsemani, mjesto Isusove molitve i plača nad sudbinom grada Jeruzalema, mjesto izdaje i početka muke. Naravno, prije toga smo došli do Cenakuluma, dvorane „Zadnje večere”, gdje se Isus dvaput pokazao učenicima poslije uskrsnuća i gdje je sišao Duh Sveti nad apostole i Mariju po Isusovu uzašašću u nebesku slavu. Pošli smo do Via dolorosa, do Puta križa, kojim je Isus nosio križ do na

ljudskiji karakter. Franček Križnik bio je otvoren i u nastupima veoma živahan.

Franček dragi, Bog Ti dao pokoj vječni. Hrvatski prijatelji i Hrvatska Crkva neće Te lako zaboraviti. Mi smo Ti u mnogočemu veoma zahvalni. *Franjo Basić*

Kalvariju, gdje je razapet i nedaleko od toga pokopan. I mi smo nosili na ramenima veliki križ. Ali to nije bio križ muke nego pokušaj ispovijedanja vjere u raspetog i uskrslog Krista. Utisak nad utiskom. Puno toga za vidjeti i doživjeti. Zato smo se povukli svaki dan po jedan sat na službu Božju, na sabranje. Obično bi to bilo upravo na tim najvažnijim mjestima: Na Sionu uz dvoranu Zadnje večere, u Vrtu Getsemaniju (Crkva nacija), u Cedronskoj dolini (crkva Marijina groba), u crkvi Lazara u uskrsnuća u Betaniji ...

S druge strane „mauzoleja“ su Kopti u jednoj maloj niši, ali vrlo skromni i vrlo ljubazni, puni strahopoštovanja. Nakon posjete Svetog groba dobaci jedan od sudionika: „Evo, ovako to izgleda kad Rusi i na Svetom grobu čine red...“ Obišavši ta sveta mjesta u Jeruzalemu, posjetili smo bliže važne punktove u okolini Jeruzalema. Najprije smo bili u En Kerimu, mjestu susreta Marije i Elizabete nakon Marijina naviještenja. To je rodno mjesto Isusova preteče Ivana Krstitelja. Tamo smo, nakon sv. Mise, otpjevali „Veliča“ ... koji je među osta-

pokolju djeca u Betlehemu i okolici nakon Isusova rođenja. Markantna tvrđava i velik znak tiranina: taj prijatelj rimskih okupatora, kojih je milost uživao, dao je povećati brdo, na kom je tvrđava, za 20-tak metara. Iza Maslinske gore, sjeverozapadno od crkve Očenaša, posjetili smo Apostolsku delegaturu u kojoj se nalazi oltar sv. Nikole Tavelića. Taj je oltar g. 1937. posvetio nadbiskup Štepinac.

Osim onih mjesta koja nas direktno ili indirektno povezuju s Isusom, posjetili smo u Jeruzalemu i nekoliko drugih znamenitosti: Dom na pećini (treće muslimansko svetište u svijetu), Al Aksa-džamiju, nekadašnju križarsku ogromnu baziliku sa sedam lađa. I jedna i druga građevina, s ogromnim prostorom oko njih, napravljene su na nekadašnjem herodijanskom židovskom hramu, gdje je i Isus dolazio na molitvu i gdje je rastjerao trgovce iz predvorja, kad je vidio da su „od kuće Oca mojega (Isusova) učinili razbojničku spilju...“ Na zapadnoj strani bivšeg hrama mole Židovi uz Zid plača. To oni čine „dušom i tijelom“, mašući glavom i pregibajući se prema ostacima spomenutog hrama, gdje je nekoć bilo svetište. Također smo posjetili i Jad-va-šem, spomen-muzej u čast pomorenih Židova pod Hitlerovom rasističkom diktaturom. Pošli smo i u Nacionalni muzej vidjeti jedinstvene stvari. U Muzeju modernih skulptura nađosmo i Meštovičeva „Mojsija“, kojeg je umjetnik poklonio muzeju 1952. g. „Mojsije“ je u stvari divan autoportret samog autora, čija je nacionalnost tu prešućena. Ne propustismo vidjeti i najznačajnije slike M. Chagala na sinagogi sveučilišne klinike Hadasah. Naravno, da se tu ne mogu spomenuti sve pogledane znamenitosti. Ta Jeruzalem je stjecište triju velikih religija i kultura, kamo „hrle svi narodi na Goru Gospodnju“.

Nakon vrlo doživljajnog boravka u Jeruzalemu pošli smo prema Galileji. Spustili smo se do najstarijeg grada na svijetu, Jerihona, koji je dobro zapažen u Svetom pismu. Prema proračunu arheologa on je star devet tisuća godina. Tu je živio i onaj znameniti Zakej koji se popeo na tzv. divlju smokvu – takvih ogromnih stabala ima i danas – da vidi Isusa kad je tuda prolazio. Taj grad je jedna oaza uz pustinju. Obiluje vodom, pa je u njemu sve bujno kao u „zemaljskom raj“, kako primijeti jedan od su-

Naši hodočasnici u Cenakulu (Jeruzalem), mjestu posljednje Isusove večere

Na Kalvariji smo gotovo svi doživjeli malo i jedino razočaranje na tom našem putu: nigdje kao tu nismo osjetili razjedinjenost kršćana. Dok grčki pravoslavci čuvaju dvanaestu postaju uz vječno kađenje i kasiranje, dotle Aramejci, malo niže, tvrde kako je Isus bio tamo dolje stavljen kad je bio spušten s križa. Katolici obidu sve te postaje i već tu, razočarani tim nejedinstvom, idu do Svetog groba, Isusova groba, nad kojim su ruski carevi u prošlom stoljeću podigli „mauzolej“ s malim ulazom. U velikim redovima se ulazi u taj „mauzolej“, gdje u polumraku stoji nad Isusovim grobom ruski pop ili sakristan koji jednom rukom gura posjetitelju Svetog groba tanku svijeću u ruku, a drugom mu čupa novac iz ruke i gura ga da se požuri kako bi „što više njih moglo vidjeti Sveti grob“. Oh, sram i grdoba! ...

lim jezicima i na hrvatskom uklesan na velikom zidu ispred crkve Marijina pohoda. Potom smo otišli u Betlehem, mjesto Isusova rođenja. Tamo smo točno u spilji imali sv. Misu. Osim toga, posjetili smo i Hebron, mjesto grobova Otaca što je ujedno i svetište kršćana, muslimana i židovskih vjernika. Tamo smo bili u predvečerje arapskih demonstracija protiv planiranih židovskih škola u tom mjestu. Do Šestodnevnog rata je to bilo pod jordanskom upravom. Tu su 1929. g. jednim pogromom od strane Arapa istrijebljeni Židovi. Sad one nastoje da se ponovo nasele u taj prastari biblijski grad. Na povratku smo posjetili Herodeon, još jednu utvrdu Heroda Velikog, koja se nalazi samo četiri kilometra jugoistočno od Betlehema. Tu je prema predaji i pokopan Herod, onaj koji je dao da se

Vijesti iz Naddušobrižničkog ureda ...

Novi misionar u Reutlingenu

p. Ladislav
Luburić

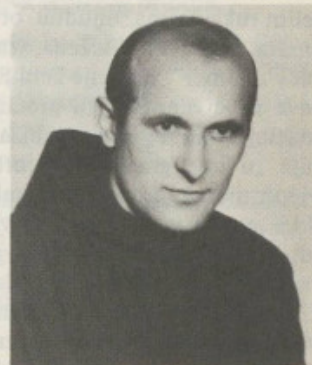
Dosadašnji hrvatski misionar u Reutlingenu vlč. Mirko Makaus, koji je od 1969. u biskupiji Rottenburg-Stuttgart,

a od 1971. u hrvatskoj pastvi u toj biskupiji, razriješen je dužnosti hrv. misionara. P. Ladislav Luburić, od 1974. g. misionar u Hanau, imenovan je 1.4. o. g. voditeljem misije u Reutlingenu. Dok prvome zahvaljujemo na dugogodišnjem pastoralnom radu, dotle njegovu nasljedniku želimo mnogo Božjeg blagoslova i uspjeha.

U Hanau došao najmlađi misionar

Voditeljem Hrvatske kat. misije u Hanau imenovan je 1.4.1980. g. p. Marko Babić, franjevac-konventualac. On je došao na mjesto p. L. Luburića koji je preuzeo misiju Reutlingen. P. Babić je

rođen 19.4.1952. g. u Turiću (Bosna). Gimnaziju i teološki studij završio je u Zagrebu. Zaređen je 1979. g., pa je, prema tome, naš najmlađi misionar u Njemačkoj. Novom misionaru želimo obilježiti Božje milosti u pastoralnom radu.

p. Marko
Babić

dionika ovog putovanja. U polutropskoj klimi tu rastu banane, narandže, datulje, a ogromne buganvile ukrašuju plotove oko dvorišta. Na ulazu i izlazu tog grada nalaze se tisuće kolibica palestinskih izbjeglica koji su tamo bili do Šestodnevnog rata. Sad tu nema žive duše. Sve to postaje ogromna ruina našeg vremena ... Idući dalje Judejskom pustinjom prema Galileji, upoznali smo i najmodernije metode natapanja koje su tamo primijenili Izraelci. To je tzv. kapilarno navodnjavanje. U zemlju su položene cijevi iz kojih kapa voda s gnojnim koncentratom direktno u korištenje posađenog povrća.

Prošavši Samariju došli smo do Galileje, gdje je Isus proveo gotovo sav svoj ovozemni život kao Bogo-čovjek. Otuda i ime Galilejac. Stigli smo u Tiberiju, uz Genezaretsko jezero. Oko toga jezera, koje se još zove Galilejsko ili Tiberijadsko more, nalaze se mjesta gdje je Isus djelovao tri godine: Kafarnaum (Isusov grad) i rodno mjesto sv. Petra, Magdala, Betsaida, Ginosar, Tabga, Brdo blaženstava, Koracin i dr. Na svakom od ovih mjesta smo se zadržali, pronašli odgovarajući tekst iz Evanđelja, pročitali i produbili mu smisao u kontekstu geografskom i povijesnom. Kako tim dobije tekst Svetog pisma sasvim novu dinamiku, kad se sve to vidi i doživi!

Nakon posjete mjestima oko Genezaretskog jezera gdje je Isus pozvao većinu apostola u svoju službu i gdje je učinio mnoge čudesne znakove,

krenuli smo u brežuljkasto područje Galileje. To je - tako nam reče naš vodič Jošua (t.j. Isus) - najljepši dio Izraela. Stigli smo i do Nazareta. Vidjeli smo mjesto gdje su živjeli roditelji Isusa Nazarećanina prije njegova rođenja i poslije povratka iz egipatskog izbjeglištva. To ustvari nisu nikakve kuće ili stanovi. To su više manje male prostorijice uklesane u stijene sa ulazom kao u podrum i s prozorom kao otvor jedne čatrnje ili cisterne. Sve skromno i siromašno. Da se Isus rodio u današnje vrijeme bio bi među onima koji danas - većinom Arapi - žive izvan zidina Jeruzalema nad cedronskom dolinom, u nekadašnjim grobnicama koje su iskopane u kamenim obroncima.

Danas se nad nekadašnjim stanom Isusa, Marije i Josipa diže najveća i najljepša crkva na Orijentu, s kupolom u obliku velikog ljiljanovog cvijeta, koju su šesdesetih godina podigli franjevci i koja je ispunjena lijepim modernim mozaicima. Eto tu je „Riječ tijelom postala“ (tu je Bog postao čovjekom u osobi Isusa Krista). U lijepom predvorju su pojedine nacije napravile po jednu mozaik-sliku koja obično izražava kakvo nacionalno svetište. Tako se tu može vidjeti i slika Majke Božje Bistričke na koju su sigurno svi hrvatski hodočasnici veoma ponosni.

Posjetismo također i Kanu Galilejsku gdje Isus učini svoje prvo čudo pretvorivši vodu u vino. Ni Tabora nismo pro-

pustili. Tu se Isus preobrazio pred učenicima. Tabor se diže majestetično na visoravni. U podnožju rastu divne breskve, masline, čempresi i smokve. Posjetivši Cezareju Filipovu (danas se to zove Banias, nekadašnje svetište posvećeno grčkom Svebog, Panu - ime mjesta dolazi od Pan) imasmo s Misu na jednoj pećini uz šum slapova riječice Banias, gdje smo se sjetili onih riječi Isusovih koje je tu negdje u blizini rekao Petru: „A ti si Petar, Stijena, i na toj pećini ću sagraditi Crkvu svoju i vrata paklena je neće nadvladati ...“ Usput vidjesmo i tzv. „Dobri plot“, mjesto gdje Libananci (većinom kršćani) prelaze u Izrael na rad i u kupovinu, jer je tamo u njihovoj zemlji već od 1975. g. anarhija. Od „Dobrog plota“ se, u udaljenosti na brdu, vidi jedan križarski grad koji je u Libanonu, a kojeg danas kontrolira PLO. Ti jadni kršćani u Libanonu izloženi su svim nevoljama. Kršćanski svijet šuti na te njihove nevolje ... Sramota! Iz Galileje smo krenuli prema obali Mediterana. Vidjeli smo ogromne utvrde križara u gradu Ako, potom veliku izraelsku luku Hajfa gdje smo na Brdu Karmelu, u spilji proroka Ilije, opet slavili našu zahvalnicu, euharistiju. Vratili smo se tad preko Cezareje uz more do našeg ishodišta u Tel Aviv.

14 dana je brzo prošlo. Utisci su preveliki. Trebat će vremena da bi sve to u nama „sjelo“. Sve u svemu: ovo putovanje je bila divna stvar koja se ne zaboravlja. Mnogi bi ga rado ponovili. B.S.

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

„Morgen, Herr Dolmetscher!”, pozdravi općinski činovnik, videći me gdje nervozno šetam gore i dolje pred općinom. „Izgleda, Vaše mušterije opet nisu točne!” On zastupa grad pred matičnim uredom. U gizdavoj uniformi, s bijelim rukavicama, uljudno otvara starijska, željezom obložena, vrata vijećnice „Römer”, upućuje ženidbene parove po crvenom sagu prema sudbenosnoj dvorani i čestita im iza ceremonije „u ime grada Frankfurta”. Rok vjenčanja bio je toga dana zakazan za 8.15 sati. U velikom gradu vjenčanja idu kao na tvorničkoj traci: svakih petnaest minuta sklapa se jedan brak! Uzalud sam ja pogledao prema tramvajskoj stanici: od Ivanke, Frane i njihova društva ni traga ni glasa! Kao tumač, doduše, nisam još nikad doživio da bi netko na svečano pitanje matičara uzvratilo: „Ne, neću!” Ali nije prvi put da zaručnici zakasne („Zaspo nam kum!”) ili da uopće ne dođu na termin vjenčanja. Kod Ivanke i Frane sam već od početka imao neki čudan predosjećaj.

Otkad poznam Franu, a bit će tome deset godina, ni o čemu drugom on ne priča nego kako bi se oženio. A Frane još uvijek momak. „Nikako da nađem dobru djevojku! Puno radim, jer 'oću doma nešto stvoriti'. Al' mora bi i to skoro obaviti!” Uzalud mu savjetujem: „Gospon Matić, znam da imate na Braču staru mamu. Neka vam ona nađe u selu kakvu djevojku, pa se za vrijeme dopusta vjenčajte!” „Stara meni nađe uvijek nekoga, al' kad stignem kući, uvijek imam pune ruke posla: daj popravi traktor, priori ono malo vinograda, pokrij novom ciglom konobu – pa biži natrag u Frankfurt! Di ja iman cajta trčati po Braču za curama! A brak nije ribolov: baciš mrižu di očeš, pa pojdeš što danas slučajno uloviš, i sutra opet tako. Brak je riba koju moraš jisti cili život!” Tako, eto, Frane sretno dostigao i četrdesetu, a po štojer karti još je uvijek „ledig”. „Već zbog tog prokletog poreza moram se oženiti! Pol plaće ti uzmu na lonštojer!”

Jednoga dana sine Frani nova ideja. Evo njega kao uvijek u velikoj žurbi u misiju. Čekaonica Hrvatskog centra puna ljudi, ali on uleti u ured preko reda („Ljudi, radi se o životu!”), iz svojih torbi i plastičnih kesica koje stalno vuče sa sobom kao neki kiosk-pener („Ne smiš danas nič u stanu ostavit, naši bi ti sve pokrali!”) izvuče omašan svežanj listića i cedulja, pa

Bračanin traži djevojku

mi ih baci na stol: „Ovo sve ćete mi privest' u pet primjeraka na njemački, a ovo prešampat' šest puta po naški. Samo nemojte, molim vas, nič važnoga ispuštiti!” Tako mi sreća pokloni opet jednu od onih mušterija, koji s dva razreda škole na lijevo i na desno, onako bez ikakve gramatike, bez točke i zareza – pa daj razumi sad njihov rukopis! „Ali ako može biti odma ili najkasnije za sutra!”, nadođa Frane. Pa ako čovjek ne smogne odgovoriti njihove čitulje, nego napiše koliko je uspio shvatiti, onda nas ogovaraju pred crkvom i po kioscima da smo hotimice sve krivo prepisali.

Dakle: Frane se dao na pisanje ženidbenih oglasa: „Mladi Dalmatinac traži djevojku, ženidbe radi”, itd. Nakon par tjedana evo njega s novim brdom oglasa, odgovora zainteresiranih žena, pa njegovih odgovora na dopise. „Cijenjena djevojko, hvala na Vašem pismu i fotografiji. Rado bih se s Vama sastao da se bolje upoznamo, pa ako nađemo zajedničku riječ, onda ni ženidba nije isključena”, i

sve ovako na tri stranice. S vremenom su pisma s jedne i s druge strane postajala brojnija i dulja. Kad bi skupio niz dopisa i dogovorenih sastanaka, Frane bi uzeo par dana odmora, pa polazio u Zagreb, Split, Sarajevo ili Novi Sad, kao kakav poznati pjevač na turneju. „Al' ništa od svega tog!”, tužio se svakih par mjeseci. „Danas nema više poštenih djevojaka! Dolaze na sastanke, da prostiš, sve neke raspuštenice i propalice, sve bi one tile samo tvoju marku. Jesam ja Bračanin, ali zato nisam veslo sisa!”

Kad je jedna Zagorka od Sesveta ostala u hotelu s njim preko noći, sinula Frani jedna još bolja ideja. Postajao on sad u ženidbenim oglasima sve mlađi, posjedovao sve više kuća i vinograda, imao sve više zanata. Ali riječ „ženidbe radi” je sad posve izostavljao. „Mladi Dalmatinac, 35 godina, 180 visok, strastveni plesač, vila na Jadranu, traži poznanstvo za godišnji odmor na moru”. Dolazio Frane, stari lopov kakav je sad postao, tako jeftino do djevojaka za Uskrs, za ljeto, za berbu grožđa, pa i za Božić i provodio s njima dane na Braču. Ali kako nikad navodno nije nalazio „zajedničku riječ”, svatko je odlazio na svoju stranu. A na štojer karti i dalje: „ledig”. Išlo je to tako sve dok ga Ivanka nije dobila u šake. Kao i sve druge „zaručnice”, samo vrlo nerado, i ona je na njegov novinski oglas imala s njim sastanak, pa ljetos posla na Brač („Znaš, moja stara mama te svakako želi upoznati!”), ali za razliku od ostalih, Ivanka nakon povratka u Frankfurt nije nikako bila sporazumna s njegovim oproštajnim riječima: „Onda, ajde, sad ti fala! Eto, nažalost nismo našli zajedničku riječ!” Ona se nakostrušila: „Što veliš? I te kako smo mi našli – al' nešto sasvim drugo – grijota mi to i kazati! To nas sad, Frane, zauvik veže! Jesmo li Hrvati katolici il' oni djetinjasti bezvjerci?” Jadni Frane šuti i misli kako se mora oprostiti od mladosti, novinskih oglasa i lijepih ferija!

Tako Ivanka odlučila oženiti Franu, pribavila potrebne papire, odvukla ga na prijavu kod matičnog ureda i dobila rok za vjenčanje. Ali, kako smo na početku vidjeli, ipak nešto nije išlo posve u redu. Par dana iza toga, evo Frane opet u Hrvatskom centru, ali ovaj puta je čekao lijepo na svoj red, bez žurbe. „Frane, a gdje ste vi dvoje ostali, onog jutra?”, napadnem ga odmah. „Uzalud sam čekao više od sata vremena pred matičnim uredom – a od Vas dvoje ni traga!” Frano šuti, uzdiše. „E moj šjore, pustite me! Zamalo da nisam izgubio i život!” – „Recite, šta je bilo?”, pitam ga. Frane se dugo nećkao, a onda kao iz puške: „Ona prokletnica me tila zaklati!” – „Što, Ivanka? Meni se ona uvijek činila pametnom i poštenom ženom!” Frane uzdiše i ogleda se okolo, kao da se nečega boji. „Poštena i pametna! Nekidan, prije nego ćemo na matični ured na registraciju, veli ona meni mirno, da prostite: Frane, očekujemo bebu ... Tako me ona, dakle, uvalila u klopu! Ja se naravno razljutio, izbešti-

Socijalni savjetnik i upitnik...

Kako pomoći djeci da postignu bolji uspjeh u školi?

Iako je moderno vrijeme izbacilo na tržište brojna tehnička pomagala kojima se učenici mogu koristiti u školi, činjenica je, ipak, da učenici imaju poteškoća u svladavanju školskog gradiva. Glavni faktor za učenikov uspjeh u školi je sam učenik, ali pri tom igra važnu ulogu i njegova najbliža okolina.

Približava se svršetak školske godine, dolaze lijepi i sunčani dani kad djeca žele na ulicu, na igralište, a domaće zadaje ostaju nenaučene i nenapisane. To dovodi do loših ocjena u školi.

ma se, a kako i neću? Ko zna, jesam li baš ja otac? Prvo oču vidit' dite, reka sam, pa ćemo onda vidit' dalje! Da ste vi nju tad mogli vidit'! Podivljala, porazbijala mi cili stan, pa pobigla. Onda dolazila svake večeri, sramotila me pred prijateljima i pritila mi pred svima, ako ju ne oženim. A onda, prekjuche, eto je opet s velikim nožem, stala prida me pa viče: Ili me ženi, il' ću prvo tebe, pa onda sebi u srce! A ja, jadnik, ča mi drugo preostalo, pobiga iz kuće. Evo već dva dana spavam kod poznatih, da me ona aždaja ne zakolje ko zeca".

Par dana iza toga, evo Ivanke u Hrvatski centar. Rastvorila širom vrata ureda pa pred svim ljudima u čekaonici počne vikati u sav glas: "Svi ste vi ovdje lopovi i varalice! Svi vi njega prida mnom skrivate, svi ste protiv jadne, osramoćene djevojke - svi: i fratri i kolu-drice i vi socijalni! Di je, recite mi, majku mu bodulsku! Dajte mi u ruke tu bidnu kukavicu!"

Negdje iza Božića, evo njih dvoje zajedno k meni pa pitaju: „A di bi se moglo krstiti dite?" Kasnije su se uredno vjenčali, prvo u matičnom uredu, pa onda pred misionarom u našoj kapelici. Imaju lijep stan, s vremenom stekli troje djece, sve u redu ko na Braču! Samo što Frane ne nosi u kući sâm hlače. Na lonštojerkarti nestalo ono „ledig", zauvijek.

Ivo Hladek

S ovih nekoliko pedagoško-psiholoških prijedloga i savjeta želio bih pomoći i djeci i roditeljima, kako bi naši učenici postigli što bolji uspjeh u školi.

a) podsjetnik za roditelje

1. Svojim životom i radom roditelji moraju djeci biti primjer u ispunjavanju obaveza prema Bogu, obitelji, radu i društvu

2. Oni su dužni urediti djetetu-učeniku kutić za rad, kako bi on za svoj posao imao stalno radno mjesto. U tom kutiću mora na vidljivom mjestu stajati školski raspored sati.

3. Učenik mora imati udžbenike i ostali pribor za rad. Valja pripaziti da on sve to drži u redu.

4. Valja paziti da učenik redovito i točno riješi svoje domaće zadatke, jer je to njegova najveća obaveza. Zadatke mora riješiti istoga dana, čim se vrati iz škole.

5. Za učenje domaćih zadataka učenik mora dnevno utrošiti po prilici:

1 sat, ako je u prvom ili drugom razredu,

1,5 do 2 sata, ako je u trećem ili četvrtom razredu,

2 do 2,5 sata, ako je učenik u petom ili šestom razredu,

2 do 3 sata, ako je učenik u sedmom ili osmom razredu i

3 do 4 sata, ako je učenik u osmom ili devetom razredu.

6. Potrebno je osigurati tišinu za vrijeme dok učenik radi. Ne smije ga se prekidati naređenjima da izvrši neke kućne poslove.

7. Roditelji su dužni korisno organizirati slobodno vrijeme svoje djece (slušanje glazbe, čitanje lijepog štiva, sport, tehnika, ponekad kino, kazalište i sl.).

8. Učenici ne smiju nikada biti svjedoci roditeljske svađe. Neodgojno je ako se djecu šalje kupovati alkohol i cigarete.

9. Kad učenik ne uči, treba ga zaposliti i nekim kućnim poslovima i voditi brigu da ih izvrši.

10. Djecu valja učiti kulturnom ponašanju (poštivanju starijih, drugova, lju-bavi prema Bogu, narodu, Crkvi, školi i sl.).

11. Valja paziti na čistoću djece i na čistoću njihova školskog pribora.

12. Roditelji su dužni paziti da dijete dolazi na vrijeme u školu i iz škole. Oni moraju uvijek znati gdje im je dijete i ne smiju dopustiti da ono beskorisno trati vrijeme na ulici.

13. Roditelji su dužni, barem jedanput mjesečno, posjetiti razrednika i školu i interesirati se o svom djetetu.

14. Na roditeljske sastanke moraju ići redovito.

Djeca mogu biti dobro odgojena samo ako surađuju dom i škola!

b) podsjetnik za učenike

1. Pročitaj zadatak koji si dobio (on mora biti jasan i točno određen).

2. Ponovi građu koja je u vezi sa zadatkom (možda si je učio nedavno, a možda ranije).

3. Prisjeti se da svako gradivo treba podijeliti na tri dijela:

- ono što treba naučiti doslovno (zakoni, pravila, važni citati, datumi povijesnih zbivanja),
- ono što treba znati prepričati svojim riječima (dokazi, opisivanje pojava, pokusa, priča),
- ono što je dovoljno da se zna u glavnim crtama (pojednosti, ilustracije, podaci).

Tako ćeš organizirati svoj rad s knjigom: pronaći te dijelove i naučiti kao što je rečeno.

4. Pročitaj čitav tekst (ne prepolako, ali pažljivo).

5. Čitaj zatim odlomak po odlomak s razumijevanjem i razdijeli čitav tekst u nekoliko većih cjelina.

6. Tim cjelinama postavi podnaslove i pokušaj sadržaj svake cjeline izraziti u jednoj ili dvije rečenice.

Socijalni savjetnik i upitnik ...

7. Pronađi riječi ili rečenice koje taj sadržaj najbolje izražavaju i potcrtaj ih.

8. Ako su neka mjesta nejasna, pročitaj ih pažljivo više puta i pokušaj pronaći smisao.

9. Ako u tekstu ima slika, dobro ih promotri, pročitaj njihov opis i pokušaj samostalno odgovoriti na pitanje: „Što prikazuje ta slika?”

10. Bilješke na tekstu:

- potcrtane riječi ili rečenice,
- okomita ili vijugava crta pokraj jedne ili više rečenica koje smatraš važnima,
- usklik pokraj misli koje treba naučiti naizust,
- upitnik pokraj mjestâ koja su nejasna.

11. Bilješke u bilježnicama:

- naslov teksta,
- podnaslovi većih cjelina,
- riječi koje odražavaju njihov sadržaj,
- pravila, zakoni i važni zaključci,
- odgovori na pitanja koja je nastavnik dao.

12. Kontroliraj da li se tvoji odgovori slažu s mislima iznesenim u tekstu.

13. Ako nešto nisi razumio, postavi jasno pitanje, napiši ga i zamoli nastavnika da ti to rastumači.

14. Kad si tako proučio tekst, onda ga nauči, tj. nastoj ga zapamtiti.

15. Navikni se učiti redovito i sistematski.

16. Razvijaj brzinu čitanja s razumijevanjem jer to olakšava učenje.

Ante S.

Pitanje: Čuo sam da u S.R. Njemačkoj postoji i neki kršćanski sindikat. Kakav je to sindikat i kako se može postati njegovim članom?

S. I., Frankfurt

Odgovor: Sindikati u Njemačkoj su potpuno samostalne ustanove koje vode brigu o pitanjima radnika i namještenika. Ima ih vrlo mnogo, već prema vrsti zanimanja i sektoru rada. Svi su oni sjedinjeni u središnjem sindikatu (Deutscher Gewerkschaftsbund). Osim toga postoji i Savez kršćanskih sindikata (Christlicher Gewerkschaftsbund) sa

sjedištem u Mainzu. Budući da je dobar dio gore spomenutih sindikata prilično „crven”, mnogi se Nijemci radije učlanjuju u kršćanski sindikat koji onda zastupa njihova radna prava. U Vašem poduzeću će Vam kazati kako ćete se najlakše učlaniti u kršćanski sindikat.

Pitanje: Sada su mi 63 godine. Ovdje u Njemačkoj radim već 18 godina. Kod kuće imam 13 godina radnoga staža. Što sve moram pribaviti da bih podnio zahtjev za penziju?

T. I., Köln

Odgovor: Uz zahtjev za penziju morate priložiti sve potvrde njemačkog osiguranja (Versicherungskarten), radnu knjižicu iz Jugoslavije i vjenčani list. Ako Vam djeca nemaju 18 godina, dužni ste priložiti i rodne listove. Zahtjev za penziju možete postaviti u Njemačkoj ili u domovini. Sa 63 godine starosti nemojte podnositi zahtjeva za penziju, ako niste već godinu dana nezaposleni ili na bolovanju. Čekajte do navršene 65. godine života. S invalidskom rentom, ali to nije kod Vas slučaj, stvari izgledaju sasvim drukčije.

Pišu nam čitatelji

Cijenjeno Uredništvo,

Pročitao sam pozorno božićni broj „Žive zajednice”. List je dobro uređivan, ali imam nekoliko primjedbi:

- a) trebalo bi smanjiti intervjue s biskupima i drugim „glavonjama”. Ne vjerujem da naš svijet to razumije i da ga to puno interesira;
- b) izvješćujte više iz naših Misija i centara;
- c) jednu stranicu posvetite vicevima, križaljka, anegdotama (iz inozemstva i iz domovine);
- d) možda bi bilo dobro da na zadnjoj stranici svakoga broja donesete geografsku karticu iz naših krajeva: na pr. Zagorje, Slavonija, dalmatinska Zagora, Lika itd. Kartica se može precizno kopirati iz geografskih karata. Uza nju bi se mogla donijeti slika poznatije crkve ili prošteništa iz dotičnog kraja;

e) smatram da bi pripovijest iz života naših ljudi u inozemstvu morala imati svoje stalno mjesto u „Žz”.

I. H., Frankfurt a. M.

Poštovani gospodine uredniče,

Dobivši u ruke „Živu zajednicu”, br. 7, prosinac 1979. g., ostao sam zapanjen, jer do sada nisam znao da u SR Njemačkoj postoji jedan tako dobar list za nas Hrvate na privremenom radu.

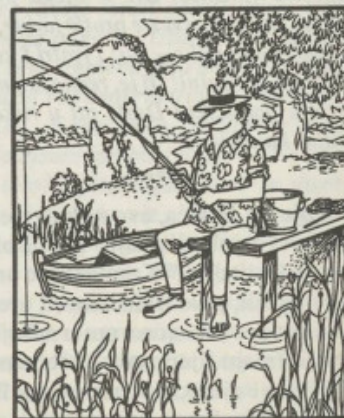
Sigurno spadate među najbolje hrvatske listove u inozemstvu, kako po opremi, tako i po bogatom sadržaju i aktualnim temama. Prilažem odmah novac za jednu godišnju pretplatu za nas, te jednu za naše rođake u Kanadi. Mislim da Kanada nema jednog lista koji bi se mogao mjeriti s Vašim.

Dr. Berislav Tomac, Hagen

Poštovani uredniče

Pročitao sam u br. 3 „Žive zajednice” da je održana sjednica Redakcijskog vijeća na kojoj se raspravljalo o uređenju lista. List mi se sviđa. Mišljenja sam da bi jednu stranicu lista trebalo posvetiti djeci: bilo objavljivanjem dječjih radova, bilo donošenjem štiva što ga odrasli pišu za djecu.

A. Svoboda, Ludwigshafen

Dva ribiča pecaju ribu. Pronađite drugoga i ribu koje još nema na udici!

Knjige – knjige – knjige...

Nürnberške lutke. Ova se knjižica sastoji od sedamnaest priča iz pera Cesarine Lupati koje je na hrvatski jezik preveo književnik Vojmil Rabadan. Sve se radnje odigravaju u starodrevnom njemačkom gradu Nürnbergu, svjetskom središtu industrije lutaka i drugih igračaka. „Srednjovjekovni Nürnberg kao da iščezava u noći vremena. Danas njegovo ime znači samo moderan, industrijski grad, pun blistavih dućana i visokih dimnjaka velikih tvornica. Samo tko ga posjeti uvjeri se da je njegovo srce sačuvalo kroz vjekove glas vremena: taj glas priča tolike čudne priče onome koji umije slušati i uljuljava izmoreni duh modernog čovjeka u slatki mir najčarobnijih snova...”. Ugodno i poučno štivo za starije i mlađe.

Među ostalim knjigama koje su stigle u naše uredništvo ovaj put smo odabrali knjigu pjesama „**Bog u metrou**”. Knjigu je napisao francuski pisac Gilbert le Mouel, a na hrvatski su je odlično prepjevali Ljiljana Matković-Vlašić i Vatroslav Halambek. Ovo štivo je posebno prikladno za korizmeno vrijeme jer podijeljeno u 14 pjevanja koja predstavljaju 14 postaja križnog puta, odnosno 14 postaja metroa.

„**Bog iziđe iz metroa na postaji kod Opere.**

Na peronu neki se starac rušio pod teretom golema kovčega.

Bio je to emigrant, stranac izgubljen u ovom Babilonu”.

U Hrvatskom naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu n/M, Schreyerstraße 1, mogu se izm. ost. dobiti i knjige:

O svagdašnjim stvarima

Karl Rahner

Kritičan osvrt na veliku monografiju

Od svojih zaboravljeni

Nedavno sam uzeo knjigu „Katolička crkva i Hrvati izvan domovine.” Djelo je zaista vrijedno svake hvale. Mene je ipak začudilo da u tako opširnom djelu nisu niti u kazalu brojnih osobnih imena spomenuti hrvatski svećenici koji rade među nehrvatskim vjernicima. Ja sam jedan od brojnih hrvatskih svećenika koji rade na župi s Nijemcima. Treba imati na pameti da smo mi i dalje svećenici hrvatske Crkve, te da i dalje surađujemo s hrvatskim misijama i često dolazimo u kontakt s našim ljudima. Naši ljudi nas smatraju svojim svećenicima, pa se k nama obraćaju u različitim potrebama. Zar mi ne pripadamo hrvatskoj Crkvi izvan domovine? I nas je u inozemstvo poslalo naše starješinstvo, provincijali ili biskupi. Mislim da nije beznačajan za hrvatsku Crkvu naš rad među Nijemcima.

Vjerujem da govorim u ime mnogih, koji na poseban način nose teret tuđine, kada kažem da to nije fair prema nama.

Fra Žarko Maretić

Vjernici u Ludwigshafenu razgledaju i kupuju knjige „Putujuće knjižare”

Pitanje vremenu

Kakvo je ovo vrijeme, što iznad krilâ ptica leti?

Štljivo, tajanstveno i strjelovito prolazi.

A meni ptice uvijek nešto kažu i plavi vjetar njihov je glas.

Samo vrijeme u burnoj kosi nosi zagonetni skruti znak.

Lada Herceg

Težnja za srećom

Jurnjava napretka i kulture, vjor živoga mesa, razbijene glave, slomljene nade, brdo skrhanih snova u razvalini.

O ludo, pogrešan potez.

Da imam još samo ovo, Zašto sam vjerovala u tvoju ljubav? Majko, ženo, zar si već stekla iskustvo umorstva?

– Razbijene glave, slomljene nade –

Na zaokretu ceste sjedi prosjak. Lahor, mir, potpuna sreća, jer nije imao snova.

Pitanje: zašto jurite?

Kuda? Kamo?

Zove i domahuje netko skriven iza stabla prevare:

Oprez! Razbit ćeš glavu, slomiti nadu, a ne ćeš dohvatiti Nju, jer je o stablo prevare objesila samo svoju sjenu.

H. I.

Aktualno razmišljanje Ne boj se, ali budi oprezan!

Ima ljudi koji se svega boje, a opet ih ima koji se ničega ne boje. U stvari, stanovita doza straha prirodna je čovjeku iz mnogih razloga. Kako čovjek raste i dolazi do spoznaje i odraslosti, on se treba postupno oslobađati straha, jer, u konačnici, strah je nedostojan čovjeka, pogotovo čovjeka kršćanina koji vjeruje u Božju Providnost.

Međutim, ako se s jedne strane borimo protiv straha, s druge strane mi smo za opreznost i njezine vlastitosti. Opreznost nam se nameće u mnogim trenucima našega života: opreznost pred divljom zvijeri, opreznost vozača na raskrižju putova, opreznost čovjeka

pred zlim čovjekom. Posebnu vrst opreznosti treba posjedovati u naše vrijeme pred ljudima, koji žele druge ljude pred kojom političkom vlasti lažno optuživati.

A posebnu vrstu straha, jer je sramotan i ponižavajući, treba nadasve osuditi je strah ispovijedati svoju vjeru, strah priznati svoju narodnost, strah kazati točno ime i naziv svojega materinskog jezika. Ovaj i ovakav strah zove se kukavičluk, zataja i izdaja! Njega se treba kloniti, iskorijenjivati ga i pobijati na svakome koraku. On je naš veliki osobni, vjerski i narodni neprijatelj.

Zato mjesto straha i kukavičluka neka naše vodeće geslo bude: **OPREZNOST I HRABROST!**

L. H.

Naša hodočašća – dani traženja i nalaženja Boga

Crkva „Naše Gospe“, zadužbina hrvatskog kralja Zvonimira u Biskupiji kod Knina. Crkva je obnovljena 1938. g. prema nacrtu Ivana Meštrovića. Za vrijeme rata četnici su ovu crkvicu obešastili i oštetili.

U mnogim Marijinim svetištima po Evropi i ove će se godine okupiti tisuće naših radnika koji borave u inozemstvu. Ovim želimo upozoriti na datume održavanja hodočašća i potaknuti vjernike da u njima sudjeluju. Križni put, koncelebrirano euharistijsko slavlje i kulturno-zabavni program sastavni su dijelovi tih naših vjerskih okupljanja.

Datumi hodočašća:

S.R. Njemačka

- 7821 BIRNAU (na Bodenskom jezeru)
18. 5. 1980. – nedjelja
- NEVIGES (kod Wuppertala)
26. 5. 1980. – Duhovski ponedjeljak
- 6222 GEISENHEIM-MARIENTHAL (kod Rudesheima)
26. 5. 1980. – Duhovski ponedjeljak
- 7109 SCHÖNTAL (kod Heilbronna)
22. 6. 1980. – nedjelja

- 8262 ALTÖTTING (Bavarska)
13. 7. 1980. – nedjelja

- 4178 KEVELAER (na nizozemsko-njem.granici)
5. 10. 1980. – nedjelja

Švicarska

- 8840 EINSIEDELN
8. 6. 1980. – nedjelja

Belgija

- BANEUX (istočna Belgija)
21. 9. 1980. – nedjelja

KRANKENANSTALTEN

Wenn Sie einen Patienten aus Jugoslawien (kroatischer Sprachzugehörigkeit haben), fordern Sie für ihn kostenlos ein Exemplar der „Lebendigen Gemeinde“ (Živa zajednica) von uns an.

Znate li ...

- da je katolička dobrotvorna institucija „Crkva u nevolji“ sabrala u 1979. godini za progonjenu Crkvu 42.122.160 američkih dolara. Ta svota je za 33,6% veća od one koja se sabrala 1979. godine.
- da je 33.000 njemačkih vojnika i njihovih obitelji sudjelovalo prošle godine na duhovnim vježbama koje je organiziralo Katoličko vojno dušobrižništvo. 95% svih zapadnonjemačkih vojnika pripada jednoj od dviju velikih Crkava.
- da će Savezna vlada u Bonnu svoju buduću politiku prema strancima bazirati na memorandu Heinza Kühna, svoga opunomoćenika. Socijalna integracija druge i treće generacije stranaca zauzimat će u vladinoj politici prvo mjesto. Za integraciju su predviđeni troškovi u iznosu od 500 milijuna maraka.
- da je majka Tereza, dobitnica Nobelove nagrade za mir 1979.g., dobila i najviše indijsko odlikovanje „Biser Indije“. Poslije svečanosti dodjeljivanja odlikovanja majka Tereza je rekla: „Ovo odlikovanje je dar Božji i ja sam ga primila u ime svih koji vjeruju i koji Bogu služe“.
- da su švicarski građani odbili 1. i 2. ožujka 1980. g. inicijativu koja je išla za tim, da se Crkva i država u ovoj maloj srednjoevropskoj državi potpuno odijele. Glasanje je pokazalo da su ekstremistična i jednostrana rješenja tuđa duši švicarskoga naroda.
- da je sv. Franjo Asiški proglašen zaštitnikom čovječjeg okoliša.
- da 32% stranaca boravi u S.R. Njemačkoj duže od deset godina.

**ZZ ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

Schreyerstraße 1 · 6000 Frankfurt a. M. 70
Telefon: (0611) 638213

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteure: Pater Ignacije Vugdelija
Pater Bernardo Dukić

Redaktionsrat: Dragan Čuturić, Anto Jelić,
Marijan Kopic, p. Josip Mrkonjić, p. Stjepan
Pavić, Branko Simović

Jahresbezugspreis: DM 10,-

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (Blz. 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf

Druck: Scholl+Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf